

moderními stroji a účelně zařízeny, aby služba mohla býti prováděna co nejhospodárněji. Také místnosti určené pro styk se stranami jsou pěkně a vkusně vypraveny, takže působí dojmem moderní banky. Můžeme si jen přát, aby naše poštovní spořitelna v nových svých místnostech prvá z našich státních podniků se stala vskutku podnikem, vedeným podle zásad obchodních.

Dr. Jindřich.

Francouzský průmysl a sociální pojištění. Ve Francii bylo zavedeno sociální pojištění, — jak známo — od poloviny roku 1930, (viz naši zprávu v čísle 1. ročníku XII. tohoto časopisu, str. 17 a násl.). Pařížský »Journal des débats« zmínil se dne 5. prosince 1931 o tom, že některé velké průmyslové a obchodní podniky francouzské ve svých zprávách uvádějí cifry o vzrůstu t. zv. sociálních břemen. Z uveřejněných cifer je patrné, že vzrůst těchto břemen není veliký: v roce 1929 všechna tato břemena činila 11.6%, v roce 1930, — po zavedení sociálního pojištění —, jen 13.4% služebních požitků zaměstnancových. Poměrně malý vzrůst těchto cifer vysvětluje se tím, že velké obchodní a průmyslové společnosti měly již dříve dobrovolně pojištěny své zaměstnance u vzájemných pokladen.

Dr. Jindřich.

Právní názory Léčebného fondu. Právní názory Léčebného fondu veřejných zaměstnanců jsou často s právního hlediska velmi zajímavé a velmi poučné pro poznání, jak nazírá fond na svůj poměr k pojištěnci. Zdá se, že zákonodárce dal v § 10 zák. č. 221/1925 sb. příliš velkou pravomoc ústřednímu sboru Léčebného fondu, zmocniv jej k vydávání léčebného řádu a dodatků k němu. Děje-li se tak bez větší kontroly, stává se často, že se takový akt ocitá v rozporu s ratio legis zák. č. 221/1925 sb. a útočí na zájmy pojištěncovy. Stalo se tak na př. ve směrnících z 13. února 1931 (dodatek k léčebnému řádu) o lázeňském léčení, v nichž byl tak omezen okruh rodinných příslušníků, vymezený v § zák. č. 221/1925 sb., že by zasluhovalo toto ustanovení samo o sobě podrobnějšího právního rozboru. Z rodinných příslušníků poskytuje se tu příspěvek pouze manželů pojištěné osoby s vyloučením příslušníků ostatních, vypočtených v § 7 cit. zák. Není sporu o tom, že takovýmto zacházením s pojmem právním, vymezeným samým zákonem o zřízení Léčebného fondu, zachází se příliš daleko v provádění zásady, že uvedený příspěvek je dobrovolný. Pojištěnci jsou tím zasahováni ve svých subjektivních právech na příspěvky od Léčebného fondu a mimo to poškozováni i v plnění svých zákonných povinností vůči některým z vyloučených příslušníků rodinných, uložených jim jinými ustanoveními právního řádu (na př. § 139 obč. zák.).

Právní akty, které vydává Léčebný fond, hřeší na to, že se pojištěnci výjimečně pouští s ním do sporu o svá práva a že v tom případě, dojde-li k takovému sporu, nedávají se před Rozhodčím soudem pro nemocenské pojištění veřejných zaměstnanců, který je příslušný v těchto sporech, zastupovati právními zástupci. Jinak by většina právních elaborátů Léčebného fondu sotva obstála. Uvedeme příklad:

Pojištěnec připojil jako doklad k žádosti za léčebný příspěvek roentgenogramy, jichž se jeho žádost týkala. Léčebný fond uhradil mu místo plného lékařského honoráře, jelikož šlo o výkon v nebezpečí v prodlení provedený nesmluvním lékařem, pouze 36% (stalo se tak správně podle platných tarifů), odepřel však snímky ty pojištěnci vrátiti, ač tento za vrácení žádal. Při tom vyslovil Léčebný fond svůj právní názor, že zmíněných 36% z lékařského honoráře (jež zaplatil plně sám pojištěnec) je »přejímací cena« a že tak nabyl vlastnictví k těmto věcem na základě řádného důvodu a z působu. Konečně prý snímky musí zůstat tak jako tak v ústředí jako účetní doklad a kromě toho jsou prý kontrolním prostředkem »progressivní péče« o pojištěnce. Je jisto, že tu jde o názor v zásadě chybný, jelikož tu Léčebný fond směřuje veřejnoprávní povahu příspěvku na léčení se soukromoprávním plněním ze smluvního poměru. Příspěvek na léčení, poskytovaný z titulu veřejnoprávního pojištění nemůže mít nikdy povahu »přejímací ceny« (jakýsi

nový termín pro trhovou cenu?). Dogma o titulu a modu acquirendi domini nemá tu místa nejen z tohoto důvodu (nejde o poměr práva soukromého), ale i kdybychom jej připustili, nesvědčil by pro nabytí vlastnictví Léčebního fondu, jelikož nešlo v takovém případě ani o jeden z právních důvodů nabytí vlastnictví § 424 obč. zák. Smlouva (arg. slova »přejímací cena«) by byla zřejmě neplatná pro dissensus causae, protože pojištěnec přiložil věci v přesvědčení, že je dostane zpět, a nikoliv, aby zřizoval k nim vlastnické právo Léč. fondu. Proto ani nelze spatřovati v přiložení k žádosti hmotné odevzdání; pojištěnec v konkrétním případě označil snímky svým razítkem, čímž zřetelně dal na jevo vůli ponechat si je ve svém vlastnictví. Mimo to žádal výslovně za vrácení, dokládaje, že roentgenogramů potřebuje k dalšímu léčení a nabídl rovnocenný účetní doklad. Léč. fond odmítl a připojil zmíněné již faktické důvody pro toto své stanovisko (účetní doklad a »progresivní péče«). Omonstruositě zvláště posledního z nich netřeba se šířiti, zvláště když ve snaze o tuto »progresivní péči« Léč. fond poškozují sám pojištěnec, odpíraje mu vrácení věcí, jichž potřebuje k dalšímu léčení. Škoda, že Léč. fond podrobněji nevysvětlil svoje představy o tomto progresivním léčení pojištěnců. — Zcela správně proto Rozhodčí soud po žalobě pojištěncově odsoudil Léč. fond k vydání snímků do 14 dnů pod exekucí. — Je jisto, že se sociálního pojištění velmi, velmi často zneužívá; Léč. fond se proto pochopitelně brání. Zaujímá však při tom vůči pojištěnci posici, která se těžko snáší s epithetem »sociální«, připojovaným ke slovu pojištění, jež poskytuje Léč. fond. K dosažení ušlechtilých cílů, jež sleduje sociální pojištění a o nichž nikdo jistě nepochybuje, bylo by dosti jiných a ušlechtilejších prostředků, než ty, jež volí Léč. fond. Odpovídaly by svou důstojností nejenom vůli zákonodárce, ale také našemu vyspělému sociálnímu pojištění vůbec.

—jk—

Akciové právo v Anglii. Na schůzi Právnické jednoty v Praze dne 26. listopadu 1931 přednášel vrch. min. komisař min. vnitra JUDr. Jaroslav Pošvář o reformě anglického akciového práva. V úvodu poukázal na podněty a vývoj reformních snah, které vyvrcholily po pádu City Equitable Fire Insurance Co. Ltd., kde ztráty činily 1,200.000 L., jmenováním přípravné komise Greenovy. Na podkladě jejího elaborátu došlo pak k vydání nového akciového zákona (Companies Act 1929). Tematem přednášky byly hlavní zásady nové úpravy. Asociační formou podnikání je podle C. A. public company nebo private company, a to company unlimited nebo company limited, která je buď limited by shares nebo limited by guarantee. Ku zřízení je třeba aspoň 7 zakladatelů u public company, 2 u private. Zakladatelé sestaví a podepíší t. zv. memorandum of association a articles of association, které jsou stanovami společnosti a jichž vzory pro různé druhy společností jsou připojeny v dodatcích zákona. Memorandum i articles se zaregistrují u rejstříkového úřadu, který vydá o tom inkorporační certifikát.

Akciový kapitál opatřuje si public company, výzvou k veřejnému upisování akcií, kterou učiní ve formě t. zv. prospektu. O vydání prospektu platí přísné formální předpisy, na jichž přestoupení jsou určeny značné pokuty. Private company, která nezískává kapitál veřejným upisováním, sestaví místo prospektu »statement in lieu of prospectus«, jehož podmínky jsou mírnější. Reformou byla zavedena přípustnost emise akcií pod pari (shares at a discount). Na akcie nemusí býti splacena plná nominální hodnota, stačí jen určitá část. Zbytek je doplácen čas od času k vyzvání ředitelství (t. zv. calls on shares). Orgány administrativy jsou valné hromady a ředitelství. O svolávání a konání valných hromad řádných i mimořádných platí předpisy celkem podobné našim, je však více pamatováno na práva kvalifikované minority. Ředitelství (board of directors) je minimálně dvoučlenné. Práva a povinnosti ředitelů jsou vymezena ve stanovách. Na dodržení těchto předpisů jsou určeny v zákoně neobyčejně vysoké pokuty (až 500 L.), ba dokonce i vězení do 6 měsíců. Ručení ředitelů je buď obmezené nebo